

6D - Đường số 2 - P. Bình An - Q2 - TP HCM
Tel: (028) 629 11 767
Fax: (028) 629 11 756
www.phanbonthanhtam.vn

84 Yên Phụ - P. Yên Phụ - Q. Tây Hồ - TP Hà Nội | Ấp Đồng Sỏi - Xã An Tây - TX Bến Cát - T. Bình Dương | Mỹ Hiệp 1- Xã Tân Tiến - TP Vị Thanh - T. Hậu Giang

KỸ THUẬT TRỒNG VÀ CHĂM SÓC CÂY CHÈ

1. Đặc điểm nông học và yêu cầu ngoại cảnh

Cây chè (*Camellia sinensis*) là cây công nghiệp dài ngày có nguồn gốc vùng cận nhiệt đới, bộ phận thu hoạch là lá và chồi non (chiếm 8 - 13% sinh khối của cây). Thích hợp trong điều kiện nhiệt đới và á nhiệt đới, nhất và vùng trung du, miền núi. Nhiệt độ thích hợp cho chè khoảng 20 - 30°C, độ dài 11 giờ/ngày, tổng tích ôn 3.500 - 4.000°C/năm, lượng mưa: 1.500 - 2.000 mm/năm.

Đất trồng chè cần có độ dày trên 60 cm, giữ được ẩm nhưng phải thoát được nước, độ dốc bình quân không quá 15%. Chè là cây ưa đất chua, pH từ 4,5 - 5,0 là thích hợp. Độ cao địa hình có ảnh hưởng đến chất lượng chè, những vùng chè có chất lượng cao thường ở độ cao 500 – 800 m so với mực nước biển.

Mật độ trồng chè dao động trong khoảng 6.000 - 15.000 cây/ha. Ở phía Nam, mật độ thích hợp khoảng 6.600 - 8.300 cây/ha (hàng cách hàng 1,5 m, cây cách cây 0,8 - 1,0 m).

Có rất nhiều giống chè được trồng ở nước ta. Một số giống chè cao sản đang được khuyến cáo trồng ở Lâm Đồng gồm: LĐ 97, LDP1, LDP2, PH1, TB14, Keo Am Tích, Phúc Vân Tiên, Ôlong...

Vùng núi cao sương mù nhiều, ẩm ướt, nhiệt độ thấp, biên độ nhiệt ngày đêm lớn là điều kiện thuận lợi để sản xuất chè.

Đất trồng chè Việt Nam phần lớn là đất đỏ vàng feralit (tích lũy sắt, nhôm) phát triển trên đá granit, gnei, phiến thạch sét và mica. Đất chua, nghèo chất hữu cơ, hàm lượng dinh dưỡng NPK tổng số, dễ tiêu và các chất dinh dưỡng trung và vi lượng đều nghèo.

Là cây lấy lá và búp, cây chè không chỉ cần hút nhiều đạm, lân, kali mà còn cần nhiều yếu tố trung và vi lượng khác để sinh trưởng và phát triển.

Với diện tích trồng chè khoảng 140 ngàn ha, năng suất bình quân 7 - 8 tấn/ha/năm, Việt Nam đứng thứ 5 trên thế giới về sản xuất và chế biến chè, tuy nhiên

PHÂN BÓN THÀNH TÂM

6D - Đường số 2 - P. Bình An - Q2 - TP HCM
Tel: (028) 629 11 767
Fax: (028) 629 11 756
www.phanbonthanhtam.vn

84 Yên Phụ - P. Yên Phụ - Q. Tây Hồ - TP Hà Nội | Ấp Dông Sỏi - Xã An Tây - TX Bến Cát - T. Bình Dương | Mỹ Hiệp 1 - Xã Tân Tiến - TP Vị Thanh - T. Hậu Giang

giá chè của chúng ta chỉ bằng 60% giá chung trên thế giới. Việc sử dụng phân bón hợp lý đảm bảo cung cấp đầy đủ và cân đối dinh dưỡng cho cây chè không chỉ làm tăng năng suất mà còn làm tăng chất lượng, tăng giá bán, kéo dài thời kỳ khai thác giúp tăng hiệu quả kinh tế cho các hộ dân trồng chè.

2. Nhu cầu dinh dưỡng

Cây chè cần nhiều đạm nhất, sau đó tới kali và lân. Ngoài ra, chè có nhu cầu cao về nhôm di động, natri, sắt, mangan và một số nguyên tố trung vi lượng khác (Ca, Mg, Zn, Cu, Bo...). Tuy nhiên, bón đạm quá nhiều, năng suất tuy cao nhưng chất lượng giảm. Ngược lại, bón nhiều lân và kali làm tăng lượng đường hòa tan, tăng hàm lượng tanin, tăng chất lượng chè.

Theo IFA World Fertilizer Use Manual, để tạo ra 1 tấn chè khô thương phẩm, cây chè cần 169 kg N; 56,8 kg P_2O_5 ; 88 kg K_2O ; 29,2 kg MgO; 67 kg CaO; 8,71 kg Al; 4,79 kg Mn; 2,41kg Fe; 0,74 kg Na; 0,38 kg Zn; 0,38 kg Cu và 0,26 kg Bo.

2.1. Vai trò của các yếu tố dinh dưỡng đối với cây chè

• Ảnh hưởng của Đạm đối với phẩm chất và khả năng chống chịu sâu bệnh của cây chè

Là yếu tố quan trọng nhất cho thu hoạch sản phẩm búp chè. Trong phân đạm có chứa nguyên tố nitơ (N), nguyên tố này là thành phần cơ bản của vật chất sống (protit và nucleotit) và các hợp chất khác của cây. Hiệu suất của mỗi kg đạm bón vào có thể cho thu từ 4 - 8 kg chè khô chế biến. Song, bón đạm đơn độc, mất cân đối với các yếu tố dinh dưỡng khác hoặc bón quá nhiều so với mức cần thiết thì hiệu suất sử dụng phân bón giảm, chất lượng sản phẩm và tuổi thọ của cây giảm. Đặc biệt bón đạm liều lượng cao hoặc bổ sung đạm qua lá ở các thời kỳ sinh trưởng mạnh sẽ làm giảm hàm lượng tanin và chất hòa tan, sản phẩm chế biến có bã xám, màu nước tối. Sự dư thừa đạm tự do trong cây, tăng cao hàm lượng protein trong búp chè, khi chế biến protein kết hợp với tanin sẽ tạo thành hợp chất khó hòa tan, nước chè pha sẽ bị vẩn đục. Hàm lượng nitơ trong búp chè cao còn làm giảm lượng chất ancaloit, tăng vị đắng của sản phẩm. Ngoài ra, khi bón dư thừa đạm còn làm giảm khả năng chống chịu (sâu bệnh, hạn, rét...) của cây và làm tăng ô nhiễm môi trường, nhanh suy thoái kết cấu đất.

PHÂN BÓN THÀNH TÂM

6D - Đường số 2 - P. Bình An - Q2 - TP HCM
Tel: (028) 629 11 767
Fax: (028) 629 11 756
www.phanbonthanhtam.vn

84 Yên Phụ - P. Yên Phụ - Q. Tây Hồ - TP Hà Nội | Ấp Đồng Sỏi - Xã An Tây - TX Bến Cát - T. Bình Dương | Mỹ Hiệp 1 - Xã Tân Tiến - TP Vị Thanh - T. Hậu Giang

• Ảnh hưởng của Lân đối với sinh trưởng của cây chè

Lân là loại phân bón có chứa nguyên tố photpho (P_2O_5), yếu tố không thể thiếu trong cây. Các hợp chất hữu cơ của photpho trong cây giữ vai trò chủ yếu trong việc cung cấp năng lượng cho các hoạt động sống, tăng cường quang hợp, hô hấp, tổng hợp các chất và các hoạt động sống khác. Photpho là thành phần cấu tạo của vật chất di truyền, liên quan chặt chẽ nhất đến sự sinh trưởng và phát dục của cây. Bón thiếu lân cây có biểu hiện giảm sự tạo thành gỗ mới, giảm ra rễ và phát triển cành.

• Ảnh hưởng của Kali đối với sinh trưởng của cây chè

Kali là cũng là nguyên tố dinh dưỡng không thể thiếu của cây. Kali làm tăng tính thấm thấu của màng tế bào, tăng trao đổi chất, tăng hoạt tính men và tổng hợp các vitamin. Chính từ đó kali làm tăng khả năng hấp thu các chất, tăng sự bền vững chống chịu các điều kiện bất thuận về sâu, bệnh hại cũng như giá rét.

• Ảnh hưởng của các yếu tố trung lượng đối với sinh trưởng cây chè

Các yếu tố trung lượng Canxi, Magie đều có những vai trò nhất định đối với sự sinh trưởng, năng suất và chất lượng chè. Trong búp chè, hàm lượng Canxi 0,3 - 0,5%, Magie 0,2 - 0,4% khối lượng khô. Canxi làm tăng sự bền vững của vách tế bào, tăng khả năng hút nước của tế bào. Magie tham gia cấu tạo chất diệp lục - thành phần chính của bộ máy tổng hợp chất đường bột của cây.

• Ảnh hưởng của các yếu tố vi lượng đối với phẩm chất chè

Các yếu tố vi lượng Kẽm, Bo, Molipden, Mangan... Tuy cây cần lượng vô cùng ít nhưng cũng không nên để cây bị thiếu. Chúng có vai trò chủ yếu là tham gia cấu tạo các men (chất xúc tác sinh học đặc biệt) tăng cường các quá trình chuyển hóa vật chất trong cây. Đặc biệt có ảnh hưởng đến chất lượng chè.

• Phân hữu cơ

Phân hữu cơ là các loại được chế biến từ những sản phẩm thực vật và động vật như lá cây mục, than bùn, phân gia súc, gia cầm, rác...

- Một khối lượng lớn phân hữu cơ nhưng chỉ chứa một lượng rất ít chất dinh dưỡng khoáng mà cây cần. Tuy nhiên, hiện nay trên thị trường có các loại phân hữu

6D - Đường số 2 - P. Bình An - Q2 - TP HCM
Tel: (028) 629 11 767
Fax: (028) 629 11 756
www.phanbonthanhtam.vn

84 Yên Phụ - P. Yên Phụ - Q. Tây Hồ - TP Hà Nội | Ấp Dông Sỏi - Xã An Tây - TX Bến Cát - T. Bình Dương | Mỹ Hiệp 1 - Xã Tân Tiến - TP Vị Thanh - T. Hậu Giang

cơ công nghiệp như Phân bón hữu cơ Thành Tâm chứa lượng N:P:K lên đến 3:2:3, chứa đầy đủ các trung, vi lượng cần thiết, có thể thay thế phân hữu cơ truyền thống, với lượng nhỏ hơn hàng chục lần.

- Bón phân hữu cơ làm cho kết cấu của đất được tốt hơn.

- Thành phần và tính chất của phân hữu cơ rất khác nhau. Nhìn chung phân hữu cơ bao gồm tất cả các loại phân như: phân bắc, nước giải, phân gia súc, phân gia cầm, rác đô thị sau khi đã được chế biến thành phân ủ, các phế phẩm của công nghiệp thực phẩm và tàn dư của thực vật khi vùi trực tiếp vào đất và các loại phân hữu cơ chế biến công nghiệp.

3. Chọn cây giống và kỹ thuật trồng

3.1. Tiêu chuẩn cây giống

Cây giống cần đạt 8 - 10 tháng tuổi, có 6 - 8 lá thật trở lên, cao 25 cm có 1/3 thân đã hóa gỗ, đường kính thân 2,5 mm, cây không bị sâu bệnh dị hình, chiều cao tối thiểu 22cm (trên 30cm phải bấm ngọn); Bầu không bị vỡ và không nhiễm sâu bệnh.

3.2. Kỹ thuật trồng

Cuộc hốc rộng 20cm sâu 20 – 25 cm, hốc cách hốc 40 – 45 cm, dùng dao rạch nhẹ túi bầu (giữ nguyên bầu đất), đặt cây vào hốc theo cùng hướng để tiện chăm sóc, lấp đất và lèn chặt quanh bầu chè sau đó lấp một lớp đất tơi xốp lên mặt luống chè. Tiến hành tủ gốc giữ ẩm cho đất bằng phụ phẩm nông nghiệp (rơm rạ, thân cây đậu, lạc, các loại cây phân xanh hoặc cỏ khô) nếu có. Dự phòng lượng giống cùng loại (khoảng 7 – 10%) để trồng dặm khi cần thiết (năm thứ nhất và thứ hai chè vẫn chết).

Trồng dặm: Chọn những cây tốt nhất, trồng dặm phải cuộc hốc rộng và bón phân lót đầy đủ. Cây trồng dặm cần được chăm sóc kỹ hơn, tạo điều kiện tốt nhất cho chúng phát triển để đuổi kịp các cây trồng trước đó.

Đối với chè, phân hữu cơ có vai trò rất quan trọng, nó không những cung cấp chất dinh dưỡng trực tiếp cho cây mà còn cải thiện lý tính đất như: làm cho đất tơi xốp, tăng kết cấu đất, tăng khả năng thấm và giữ nước của đất, tăng sự hoạt động của các hệ vi sinh vật trong đất và tăng thành phần dinh dưỡng khoáng cho đất, tạo điều kiện thuận lợi cho cây sinh trưởng và phát triển. Thực tế việc sử dụng phân bón hữu

PHAN BÓN THÀNH TÂM

- 6D - Đường số 2 - P. Bình An - Q2 - TP HCM
- Tel: (028) 629 11 767
- Fax: (028) 629 11 756
- www.phanbonthanhtam.vn

84 Yên Phụ - P. Yên Phụ - Q. Tây Hồ - TP Hà Nội | Ấp Dòng Sỏi - Xã An Tây - TX Bến Cát - T. Bình Dương | Mỹ Hiệp 1 - Xã Tân Tiến - TP Vị Thanh - T. Hậu Giang

cơ cho cây chè thường khó khăn do đồi chè xa nhà, vận chuyển, đi lại khó khăn ở thời kỳ kinh doanh và cũng một phần vì nguồn phân hạn chế. Vì vậy, khi trồng chè nhất thiết phải bón đủ lượng phân hữu cơ và nên trồng xen cây phân xanh hoặc các cây họ đậu thời kỳ kiến thiết cơ bản để tăng lượng hữu cơ cho đất.

4. Trồng cây phân xanh và trồng xen cây họ đậu

Nên lựa chọn loại cây có sinh khối lớn, sinh trưởng và phát triển khỏe, bộ rễ ăn sâu và là cây có khả năng cố định đạm tự do (côt khí, lạc dại) hoặc các cây họ đậu khác để trồng vừa tăng hệ số sử dụng đất lại vừa có vật liệu ủ gốc chè.

4.1. Cây cốt khí

Là cây trồng lâu năm có khả năng cộng sinh vi khuẩn cố định đạm, bộ rễ ăn sâu, cây phát triển khỏe, số lượng và chất lượng chất xanh khá.

Sau khi làm đất, đào rãnh trồng chè, giữa các rãnh nên tiến hành gieo 1 - 2 hàng cây cốt khí (thời vụ tốt nhất từ tháng 1 đến tháng 3). Cách gieo: 40 – 50 cm bờ một hố, mỗi hố gieo 3 - 5 hạt, lấp đất 2 – 3 cm. Thời kỳ kiến thiết cơ bản của cây chè, cây cốt khí vừa làm nhiệm vụ che bóng, vừa hạn chế xói mòn và rửa trôi dinh dưỡng bề mặt, đồng thời lại có thể hấp thu dinh dưỡng tầng sâu để trả lại cho cây chè thông qua việc hoàn trả hữu cơ từ lá cây rụng. Khi cây chè sinh trưởng mạnh cần tỉa và đốn thưa cốt khí khoảng 1,0 - 1,5 m để lại một cây.

4.2. Cây lạc dại

Là cây trồng họ đậu hàng năm, có khả năng cộng sinh vi sinh vật cố định đạm, có sinh khối lớn và phát triển khỏe. Trồng xen lạc dại giúp tăng độ che phủ cho đất, giữ ẩm và chống xói mòn, rửa trôi dinh dưỡng trong đất. Thu hoạch thân cây ủ gốc giữ ẩm cho chè và cung cấp hữu cơ cho đất, thời vụ gieo trồng tháng 1 đến tháng 3.

5. Trồng cây che bóng, chắn gió

Cây chè là loại cây ưa ánh sáng tán xạ nên việc trồng cây che bóng cho cây chè là điều cần thiết. Loại cây che bóng được trồng phổ biến là cây muồng lá nhọn, trồng vào mùa mưa, mật độ 150 - 250 cây/ha, trồng cây con và trồng cùng hàng chè. Hoặc có thể trồng xen cây ăn trái vừa che bóng vừa tăng hiệu quả kinh tế, mật độ trồng xen là: 12 m x 14 m (60 cây/ha).

6D - Đường số 2 - P. Bình An - Q2 - TP HCM
Tel: (028) 629 11 767
Fax: (028) 629 11 756
www.phanbonthanhtam.vn

84 Yên Phụ - P. Yên Phụ - Q. Tây Hồ - TP Hà Nội | Ấp Đồng Sỏi - Xã An Tây - TX Bến Cát - T. Bình Dương | Mỹ Hiệp 1 - Xã Tân Tiến - TP Vị Thanh - T. Hậu Giang

Xung quanh lô nên trồng các loại cây muồng đen, keo lá trầm, keo tai tượng, trồng hàng kép nanh sấu, cây cách cây 3 m, nên bố trí hàng chắn ngang hướng gió chính.

6. Làm cỏ, phá váng

Làm cỏ ngay khi cỏ còn non, chưa ra hoa, rụng hạt (3 - 4 lần/năm). Trồng chè nếu không được tủ gốc khi mưa to đất bị chặt, dĩ cần thiết phải xới phá váng (nên tiến hành vào ngày trời nắng ráo).

7. Đốn chè thời kỳ kiên thiết cơ bản

Cần thiết phải đốn chè, tạo tán để tăng cường quá trình hình thành cành thứ cấp giúp làm nền tảng cho phát triển năng suất thời kỳ kinh doanh (thời gian đốn từ tháng 12 đến tháng 2 năm sau).

- Đốn lần 1: Khi đồi chè có 70% số cây cao trên 65 cm và đường kính gốc trên 1 cm. Đốn thân chính cao 15 - 20 cm, cành 30 - 35 cm tùy theo giống (giống phân cành thấp, đốn thấp và ngược lại)

- Đốn lần 2: đốn cành chính cao 35 – 40 cm, cành bên cao 45 cm và tạo tán bằng

8. Hái chè thời kỳ kiên thiết cơ bản

- Hái tạo hình trước đốn:

+ Chè tuổi 1: Thời điểm hái từ tháng 10 trở đi, bầm ngọn những cây cao trên 60 cm

+ Chè tuổi 2: Những cây to, khỏe hái cách mặt đất 50 cm trở lên

- Hái tạo hình sau đốn:

+ Lần hái thứ nhất (tuổi 2): Đợt hái đầu, hái cách mặt đất 40 - 45 cm; Đợt hai sau, hái đợt, để lại 2 lá và lá cá.

+ Lần hái thứ hai (tuổi 3): Đợt hái đầu, hái cách vết đốn lần 1 từ 25 - 30 cm; Đợt hai sau, hái đợt, để lại 2 lá và lá cá.

6D - Đường số 2 - P. Bình An - Q2 - TP HCM
Tel: (028) 629 11 767
Fax: (028) 629 11 756
www.phanbonthanhtam.vn

84 Yên Phụ - P. Yên Phụ - Q. Tây Hồ - TP Hà Nội | Ấp Đồng Sỏi - Xã An Tây - TX Bến Cát - T. Bình Dương | Mỹ Hiệp 1 - Xã Tân Tiến - TP Vị Thanh - T. Hậu Giang

9. Bón phân cho chè giai đoạn kiến thiết cơ bản (1 - 3 năm sau trồng)

9.1. Nguyên tắc và hình thức bón phân

- Nguyên tắc chung:
 - + Chè ở thời kỳ cây còn nhỏ, có tuổi từ 1 đến 3 năm. Liều lượng tăng theo độ tuổi.
 - + Tùy theo điều kiện đất đai, địa hình, khí hậu thời tiết, mức độ sinh trưởng của cây, loại phân sử dụng mà có kỹ thuật bón thích hợp.
- Có ba hình thức bón được áp dụng:
 - + Bón lót.
 - + Bón thúc vào đất.
 - + Phun thúc phun lá.

9.2. Quy trình bón phân

9.2.1. Bón lót

- Áp dụng cho chè đốn tạo hình lần 1 (chè 2 năm tuổi)
- Loại phân sử dụng:

Phân hữu cơ và phân lân. Có thể sử dụng tất cả các loại phân hữu cơ truyền thống để bón. Ngoài ra trên thị trường hiện nay đã có thêm các loại phân chuyên dụng để bón lót cho chè. Ví dụ phân phức hợp hữu cơ khoáng Thành Tâm. Sử dụng phân hữu cơ Thành Tâm cho chè theo khuyến cáo trên bao bì.

Loại phân lân thông thường được sử dụng có 17% lân (P_2O_5) nguyên chất.

- Lượng bón: Phân hữu cơ Thành Tâm: 1,5 - 2,0 tấn + 500 - 600 kg Supe lân/ha.

- Cách bón: Đào rãnh sâu 15 - 20 cm, cách gốc 30 - 40 cm. Phân được rải mỏng dọc rãnh, trộn đều với đất. Bón sau khi đốn lần 1, vào cuối tháng 11 đến tháng 12.

6D - Đường số 2 - P. Bình An - Q2 - TP HCM
Tel: (028) 629 11 767
Fax: (028) 629 11 756
www.phanbonthanhtam.vn

84 Yên Phụ - P. Yên Phụ - Q. Tây Hồ - TP Hà Nội | Ấp Dông Sỏi - Xã An Tây - TX Bến Cát - T. Bình Dương | Mỹ Hiệp 1 - Xã Tân Tiến - TP Vị Thanh - T. Hậu Giang

9.2.3. Bón thúc

*** Bón thúc vào đất:**

- Đây là phương pháp bón thường được áp dụng, phân được bón sâu vào đất, chất dinh dưỡng được cung cấp từ từ cho cây. Tuy nhiên phương pháp này cũng có một số điểm hạn chế. Nhất là ở vùng đất có địa hình dốc, đất có thành phần cơ giới nhẹ thì dễ gây hiện tượng rửa trôi, xói mòn gây thoái hóa đất nhanh chóng về mùa mưa. Đôi lúc cây cần cung cấp dinh dưỡng nhanh chóng thì phương pháp bón này cũng không đáp ứng được.

- Áp dụng cho cây chè ở tuổi 1, tuổi 2 và tuổi 3.

Sinh trưởng của cây chè con phụ thuộc vào nhiều yếu tố, trong đó phụ thuộc nhiều vào phân bón. Lượng phân bón cho chè giai đoạn kiến thiết cơ bản quy cho 1 ha được trình bày ở bảng 1 như sau:

Dựa vào các thông tin ở bảng 1 để thực hiện quy trình bón phân cho cây chè giai đoạn KTCB.

PHÂN BÓN THÀNH TÂM

6D - Đường số 2 - P. Bình An - Q2 - TP HCM
Tel: (028) 629 11 767
Fax: (028) 629 11 756
www.phanbonthanhtam.vn

84 Yên Phụ - P. Yên Phụ - Q. Tây Hồ - TP Hà Nội | Ấp Đồng Sỏi - Xã An Tây - TX Bến Cát - T. Bình Dương | Mỹ Hiệp 1 - Xã Tân Tiến - TP Vị Thanh - T. Hậu Giang

Bảng 1: Xác định loại phân bón, lượng bón và kỹ thuật bón phân cho chè kiến thiết cơ bản

Loại chè	Loại phân	Lượng phân (kg/ha)	Số lần bón	Thời gian bón (tháng)	Kỹ thuật bón
Chè tuổi 1	N	40	2	2 - 3 và 6 - 7	Trộn đều, bón sâu 6 - 8 cm, cách gốc 25 - 30 cm, lấp kín
	P ₂ O ₅	30	1	2 - 3	
	K ₂ O	30	1	2 - 3	
Chè tuổi 2	N	60	2	2 - 3 và 6 - 7	Trộn đều, bón sâu 6 - 8 cm, cách gốc 25 - 30 cm, lấp kín
	P ₂ O ₅	30	1	2 - 3	
	K ₂ O	40	1	2 - 3	
Đốn tạo hình lần 1 (2 tuổi)	Hữu cơ	1,5 - 2 tấn phân hữu cơ Thành Tâm	1	11 - 12	Trộn đều, bón rạch sâu 15 - 20 cm, cách gốc 30 - 40 cm, lấp kín
	P ₂ O ₅	100	1	11 - 12	
Chè tuổi 3	N	80	2	2 - 3 và 6 - 7	Trộn đều, bón sâu 6 - 8 cm, cách gốc 30 - 40 cm, lấp kín
	P ₂ O ₅	40	1	2 - 3	
	K ₂ O	60	2	2 - 3 và 6 - 7	

+ Loại phân bón thông thường là phân vô cơ, dạng đơn độc hoặc tổng hợp. Dù là dạng phân nào, trước khi sử dụng ta cũng phải tính toán để quy đổi từ định mức nguyên chất (ở bảng 1) ra thương phẩm. Thông thường trong phân urê có 46% N nguyên chất, supe lân có 17% P₂O₅ nguyên chất và trong kali clorua có 60% K₂O nguyên chất.

+ Lượng phân:

Chè tuổi 1: Bón 40 kg N, 30 kg P₂O₅, 30 kg K₂O/ha. Tương đương với 87 kg urê + 176 kg supe lân Lào Cai + 50 kg kali clorua.

Chè tuổi 2: Bón 60 kg N, 30 kg P₂O₅, 40 kg K₂O/ha. Tương đương với 130 kg urê + 176 kg supe lân Lào Cai + 67 kg kali clorua.

Chè tuổi 3: Bón 80 kg N, 40 kg P₂O₅, 60 kg K₂O/ha. Tương đương với 174 kg urê + 235 kg supe lân Lào Cai + 100 kg kali clorua.

+ Số lần bón và thời gian bón:

6D - Đường số 2 - P. Bình An - Q2 - TP HCM
Tel: (028) 629 11 767
Fax: (028) 629 11 756
www.phanbonthanhtam.vn

84 Yên Phụ - P. Yên Phụ - Q. Tây Hồ - TP Hà Nội | Ấp Dông Sỏi - Xã An Tây - TX Bến Cát - T. Bình Dương | Mỹ Hiệp 1- Xã Tân Tiến - TP Vị Thanh - T. Hậu Giang

Chè tuổi 1 và tuổi 2: Đạm bón 2 lần/năm vào tháng 2 - 3 và 6 - 7. Lân và kali bón 1 lần/năm vào tháng 2 - 3.

Chè tuổi 3: Đạm bón 2 lần/năm vào tháng 2 - 3 và 6 - 7. Lân bón 1 lần/năm vào tháng 2 - 3. Kali: Bón 2 lần/năm vào tháng 2 - 3 và 6 - 7.

+ Cách bón:

Đối với chè 1, 2 tuổi: Dùng cuốc, xẻng trộn đều phân, bón sâu 6 - 8 cm, cách gốc 25 - 30 cm, lấp kín.

Đối với chè 3 tuổi: Dùng cuốc, xẻng trộn đều phân, bón sâu 6 - 8 cm, cách gốc 30 - 40 cm (do lúc này tán rộng hơn chè 1,2 tuổi), lấp kín.

*** Bón phân phun lá:**

- Ngoài việc sử dụng loại phân truyền thống bón vào đất, chúng ta có thể sử dụng loại phân phun lá cho chè. Ví dụ phân Humate.

- Sử dụng phân phun lá hiệu quả nhanh nhưng dễ gây cháy lá nếu sử dụng sai chỉ dẫn. Nên sử dụng 1 lần vào sau thời kỳ đốn lần 1 để kích thích chè nảy lộc sớm.

10. Bón phân cho chè kinh doanh

10.1. Nguyên tắc và hình thức bón phân

- Nguyên tắc chung:

+ Bón theo sức sinh trưởng và mức năng suất của đồi chè.

+ Cây chè cho năng suất thấp bón ít, năng suất cao bón nhiều.

+ Bón phân hữu cơ kết hợp cân đối các yếu tố khoáng đa lượng (N, P, K), bổ sung các yếu tố trung lượng và vi lượng khi cần thiết.

+ Bón đúng cách, đúng lúc, đúng đối tượng, bón lót, bón thúc kịp thời.

+ Tuỳ điều kiện đất, khí hậu mà quy định lượng, tỷ lệ bón các loại phân thích hợp.

- Có ba hình thức bón được áp dụng:

6D - Đường số 2 - P. Bình An - Q2 - TP HCM
Tel: (028) 629 11 767
Fax: (028) 629 11 756
www.phanbonthanhtam.vn

84 Yên Phụ - P. Yên Phụ - Q. Tây Hồ - TP Hà Nội | Ấp Dông Sỏi - Xã An Tây - TX Bến Cát - T. Bình Dương | Mỹ Hiệp 1 - Xã Tân Tiến - TP Vị Thanh - T. Hậu Giang

+ Bón lót.

+ Bón thúc vào đất.

+ Phun thúc phun lá.

10.2. Quy trình bón phân cho cây chè thời kỳ kinh doanh

Dựa vào các thông tin ở bảng 2 để thực hiện quy trình bón phân cho cây chè giai đoạn KTCB.

Bón lót:

Thường ở giai đoạn này, có thể áp dụng hình thức bón lót 2 hoặc 3 năm 1 lần tùy theo chất đất tốt hay xấu. Đất giàu mùn thì 3 năm, đất ít mùn thì 2 năm một lần bón lót.

Thời gian và số lần bón tương tự như với chè KTCB. Có hai điểm khác biệt. Một là lượng phân hữu cơ nhiều hơn 10 tấn (2,5 - 3,0 tấn/ha phân hữu cơ Thành Tâm), hai là bón sâu 15 - 20 cm ở vị trí giữa hai hàng chè.

Bón thúc:

- Với diện tích chè ở thời kỳ đang sung sức:

+ Tỷ lệ N/P/K = 2 - 3/1/1. Điều này có nghĩa là nên phối hợp giữa 3 yếu tố Đạm, Lân và Kali theo tỷ lệ cứ 2 đến 3 phần Đạm thì có 1 phần lân và 1 phần Kali để bón cho chè thời kỳ kinh doanh. Trong thương trường hiện nay có rất nhiều loại phân tổng hợp với các tỷ lệ N:P:K theo các công thức phối trộn rất khác nhau. Chúng ta nên chọn loại có tỷ lệ phối trộn N:P:K - 2:1:1 như 24 - 12 - 12 và 28 - 14 - 14 hoặc N:P:K - 3:1:1 như 36 - 12 - 12 và 42 - 14 - 14.

Năng suất càng cao thì tỷ lệ N (đạm) càng lớn. Một năm bón từ 3 - 4 lần theo sản lượng, có điều kiện nhân lực bón 5 lần hoặc mỗi tháng 1 lần đều tốt. Phân lân bón 1 lần đầu năm, phân kali bón 2 - 3 lần. Giành phần lớn lượng bón ở đầu vụ cho sản lượng và 1 phần nhỏ gần cuối vụ (tháng 9 - tháng 10) giúp cây qua đông.

Dựa vào các thông tin ở bảng 2 để thực hiện quy trình bón phân cho cây chè giai đoạn KTCB.

6D - Đường số 2 - P. Bình An - Q2 - TP HCM
 Tel: (028) 629 11 767
 Fax: (028) 629 11 756
 www.phanbonthanhtam.vn

84 Yên Phụ - P. Yên Phụ - Q. Tây Hồ - TP Hà Nội | Ấp Dông Sỏi - Xã An Tây - TX Bến Cát - T. Bình Dương | Mỹ Hiệp 1 - Xã Tân Tiến - TP Vị Thanh - T. Hậu Giang

Bảng 2: Xác định loại phân bón, lượng bón và kỹ thuật bón cho chè kinh doanh thu búp

Loại chè	Loại phân	Lượng phân (kg/ha)	Số lần bón	Thời gian bón (tháng)	Kỹ thuật bón
Các loại hình 3 năm 1 lần	Hữu cơ	2,5 - 3 tấn phân hữu cơ Thành Tâm	1	12 - 1	Trộn đều, bón sâu 15 - 20 cm, giữa hàng, lấp kín
	P ₂ O ₅	100	1	12 - 1	
Năng suất đọt < 60 tạ/ha	N	100 - 120	3 - 4	2; 4; 6; 8	Trộn đều, bón sâu 6 - 8 cm, cách gốc 25 - 30 cm, lấp kín. Bón 40 - 20 - 30 - 10% hoặc 40 - 30 - 30% N, 100% P ₂ O ₅ ; 60 - 40% K ₂ O
	P ₂ O ₅	40 - 60	1	2	
	K ₂ O	60 - 80	2	2; 4	
Năng suất đọt 60 đến dưới 80 tạ/ha	N	120 - 180	3 - 4	2; 4; 6; 8	Trộn đều, bón sâu 6 - 8 cm, giữa hàng, lấp kín. Bón 40 - 20 - 30 - 10% hoặc 40 - 30 - 30% N, 100% P ₂ O ₅ ; 60 - 40% K ₂ O
	P ₂ O ₅	60 - 100	1	2	
	K ₂ O	80 - 120	2	2; 4	
Năng suất đọt 80 đến dưới 120 tạ/ha	N	180 - 300	3-5	1; 3; 5; 7; 9	Trộn đều, bón sâu 6 - 8 cm, giữa hàng, lấp kín. Bón 30 - 20 - 20 - 10% hoặc 30 - 20 - 30 - 20% N, 100% P ₂ O ₅ ; 60 - 30 - 10% K ₂ O
	P ₂ O ₅	100 - 160	1	1	
	K ₂ O	120 - 200	2 - 3	1; 5; 9	
Năng suất đọt > 120 tạ/ha	N	300 - 600	3 - 5	1; 3; 5; 7; 9	Trộn đều, bón sâu 6 - 8 cm, giữa hàng, lấp kín. Bón 30 - 20 - 20 - 10% hoặc 30 - 20 - 30 - 20% N, 100% P ₂ O ₅ ; 60 - 30 - 10% K ₂ O
	P ₂ O ₅	160 - 200	1	1	
	K ₂ O	200 - 300	2 - 3	1; 5; 9	

Cách bón giữa các thời kỳ tương tự nhau: Trộn đều, bón sâu 6 - 8 cm, giữa hàng, lấp kín.

- Xác định lượng phân bón cho cây trồng dặm: (xem bảng 3).

Đối với nương chè tuổi lớn, mất khoảng < 40% cần tiến hành phục hồi. Đào hố hay hố trồng rộng 40 cm, sâu 30 cm bón phân hữu cơ Thành Tâm lượng 0,25 - 0,3 kg/gốc, trộn đất lấp kín trước khi dặm ít nhất 1 tháng. Những điểm mất khoảng liên

6D - Đường số 2 - P. Bình An - Q2 - TP HCM
Tel: (028) 629 11 767
Fax: (028) 629 11 756
www.phanbonthanhtam.vn

84 Yên Phụ - P. Yên Phụ - Q. Tây Hồ - TP Hà Nội | Ấp Đồng Sỏi - Xã An Tây - TX Bến Cát - T. Bình Dương | Mỹ Hiệp 1 - Xã Tân Tiến - TP Vị Thanh - T. Hậu Giang

tục tiến hành gieo cây phân xanh, bổ sung cây bóng mát như chè kiến thiết cơ bản trên đất phục hoang.

Loại phân	Lượng phân (kg/gốc)	Số lần	Thời gian (tháng)	Kỹ thuật bón
Hữu cơ	0,25 - 0,3	1	12 - 1	Trộn đều với phân lân, bón rạch sâu 15 - 20 cm, giữa hàng, lấp kín. Bón trước 1 năm đối với chè đồn đầu, đồn trẻ lại
N	0,2 - 0,3	2 - 3	2; 5; 8	
P ₂ O ₅	0,1 - 0,15	1	12 - 1	Trộn đều, bón sâu 6 - 8 cm, giữa hàng, lấp kín. Bón 60-40% hoặc 30 - 30 - 40% N, 100% P ₂ O ₅ và 60 - 40% K ₂ O
K ₂ O	0,15 - 0,20	2	2; 6	

Sử dụng phân bón lá cho cây chè

- Ngoài việc sử dụng loại phân truyền thống bón vào đất, chúng ta có thể sử dụng phối kết hợp với loại phân phun lá cho chè.

- Sử dụng phân phun lá hiệu quả nhanh nhưng dễ gây cháy lá nếu sử dụng sai chỉ dẫn.

- Chè chủ yếu trồng trên đất dốc, độ chua cao, sau mỗi mùa mưa, tầng đất mặt bị bào mòn nặng. Hàng năm chè vẫn được bón phân bổ sung, nhưng hiệu suất của phân bón không cao, đặc biệt là phân lân. Bón phân lân vào đất chua có nhiều sắt, nhôm di động, chỉ sau một thời gian ngắn, nguyên tố lân bị khoáng hóa hết, cây không hút được. Chè của ta luôn ở trong tình trạng đói phân, đặc biệt là phân lân và kali, năng suất không vươn lên được. Bón nhiều phân đạm, năng suất tuy có nhích lên nhưng chất lượng chè giảm, giá thành cao.

- Để tháo gỡ yếu tố hạn chế này, áp dụng biện pháp phân bón qua lá. Bón phân qua lá không bị keo đất hấp thu, không bị biến đổi về thành phần hóa học, ít bị rửa trôi, lá cây hấp thu trực tiếp, nên hiệu suất của phân bón rất cao. Phân bón qua lá không làm thay đổi thành phần hóa học của đất, không làm thay đổi thành phần cấu tạo của đất, không gây tác hại đến quần thể vi sinh vật có ích trong đất... Hiện nay

6D - Đường số 2 - P. Bình An - Q2 - TP HCM
Tel: (028) 629 11 767
Fax: (028) 629 11 756
www.phanbonthanhtam.vn

84 Yên Phụ - P. Yên Phụ - Q. Tây Hồ - TP Hà Nội | Ấp Đồng Sỏi - Xã An Tây - TX Bến Cát - T. Bình Dương | Mỹ Hiệp 1 - Xã Tân Tiến - TP Vị Thanh - T. Hậu Giang

trên thị trường có nhiều loại phân bón qua lá, qua tìm hiểu thấy có một số loại phân thỏa mãn được yêu cầu thâm canh cây chè.

- Những điều cần chú ý khi sử dụng phân bón lá cho chè

+ Khi cây chè đã có bộ khung tán ổn định, phân bón lá chỉ phát huy hiệu quả tốt theo hướng có lợi cho sinh trưởng cây chè, khi đã cung cấp đủ chất dinh dưỡng nền về khoáng đa lượng, phân hữu cơ bón vào đất.

+ Sử dụng phân bón lá rất hiệu quả cho những nương chè sau đốn trở lại và giai đoạn cây con ở vườn ươm.

+ Sử dụng theo đúng chỉ dẫn trên bao bì, không tự phối hợp với các hóa chất khác hoặc thay đổi nồng độ pha chế.

+ Lựa chọn loại bình phun tốt, phun dạng sương mù tránh nhỏ giọt.

+ Chỉ nên phun phân lá khi thời tiết mát mẻ, không mưa.

+ Chỉ được sử dụng các loại phân bón lá đã được cấp chứng chỉ an toàn vệ sinh theo tiêu chuẩn VietGAP. Đảm bảo thời gian cách li tối thiểu 15 ngày sau khi phun mới thu hái sản phẩm.

Sử dụng vôi bón cho chè:

Trong điều kiện đất quá chua, nhiều nhôm di động nên dùng vôi 1 lần với liều lượng từ 700 - 1.500kg/ha. Thời gian bón vào đầu năm (tháng 1 - 2).

Biện pháp khử chua hữu hiệu là dùng phân khoáng ít gây chua kết hợp với chế độ sử dụng chất hữu cơ tại chỗ để cải thiện đất đai.

Chú ý: Việc bón phân cho chè cần phải cải tiến sao cho phù hợp với giống chè, vùng sản xuất và nguyên liệu cho chế biến.

6D - Đường số 2 - P. Bình An - Q2 - TP HCM
Tel: (028) 629 11 767
Fax: (028) 629 11 756
www.phanbonthanhtam.vn

84 Yên Phụ - P. Yên Phụ - Q. Tây Hồ - TP Hà Nội | Ấp Dòng Sỏi - Xã An Tây - TX Bến Cát - T. Bình Dương | Mỹ Hiệp 1 - Xã Tân Tiến - TP Vị Thanh - T. Hậu Giang

Phân hữu cơ Thành Tâm có chứa đầy đủ các chất dinh dưỡng đa lượng N, P, K (3:2:3) cần thiết cho cây trồng. Ngoài ra còn có các nguyên tố trung lượng và vi lượng ở dạng dễ hấp thu giúp cây trồng phát triển cân đối như Zn 40 ppm, Cu 50 ppm, B 70 ppm, Mn 30 ppm và Fe 30 ppm. Trong phân bón hữu cơ Thành Tâm, kết hợp cùng công nghệ tan chậm, các chất dinh dưỡng sẽ được phân giải từ từ để có thể cung cấp dinh dưỡng cho cây trồng trong thời gian dài nhằm đảm bảo đáp ứng được nhu cầu dinh dưỡng của cây trồng trong suốt thời gian sinh trưởng của cây. Phân bón hữu cơ Thành Tâm giúp cây trồng phát triển cân đối, ổn định, bền vững, giúp tăng chất lượng nông sản, tăng hàm lượng dinh dưỡng, cung cấp chất mùn cho đất, giúp cân bằng vi sinh vật trong đất, hạn chế xói mòn và rửa trôi đất, giúp cải tạo đất trồng, tiết kiệm nước tưới tiêu, không gây ô nhiễm môi trường, giúp hạn chế sử dụng phân bón vô cơ.

Quý khách hàng có nhu cầu tư vấn, sử dụng phân bón hữu cơ Thành Tâm xin liên hệ theo số: 0919197297, Facebook: phanbonthanhtam hoặc theo Email: info@phanbonthanhtam.vn.

PHÂN BÓN THÀNH TÂM